

Добрий день, ШАНОВНІ студенти.

Дякую за можливість поділитись своїм досвідом.

Тема лекції: «Оздоблення одягу аплікаціями з хусток»

Мета: розширити й систематизувати знання про аплікацію, ознайомити з видами аплікації, розвивати творчу уяву, спостережливість, творчі здібності, увагу, естетичний смак.

На сьогоднішній день в моду повертається такий напрямок оздоблення виробів та одягу як аплікація. Це є не тільки естетичним засобом прикрасити речі але доволі практичним.

Загальні відомості про аплікацію

Аплікація (з лат. applicatio — прикладання, приєднання) — виготовлення різних художніх зображень нашиванням або наклеюванням на основу різноманітних матеріалів (тканини, паперу, шкіри тощо); виріб, оздоблений таким способом. Виникнення цього виду мистецтва було спричинене утилітарними потребами — необхідністю ремонтувати одяг, а вже з часом перетворилося на цікавий вид творчості.

Аплікацією можна:

1. Ефектно прикрасити виріб або використати під час оновлення одягу (закрити аплікацією місце плями, потертості, пошкодження тощо);
2. Оздобити вироби зі шкіри: сумки, гаманці, скриньки, обкладинки, ремені, прикраси тощо;
3. Оздобити предмети домашнього вжитку.

Аплікація буває: предметна й сюжетна аплікації, декоративна, плоска та об'ємна аплікації, абстрактна, силуетна, матеріали для виготовлення аплікації, інструменти та пристосування для виготовлення аплікації.

Незвичні зразки аплікацій з використанням несподіваних матеріалів дали сучасні дизайнери в концертних сукнях та костюмах.

Аплікація не обов'язково має ткані матеріали. Як накладені та зафіксовані частини можуть бути частини обробленої шкіри з хутром чи без нього, золоті пластини з орнаментами чи зображеннями, стародавні монети

тощо. Техніку аплікацій з золотими пластинками широко використовували скіфи. Саме завдяки непограбованим скіфським похованням можна відтворити тогочасний одяг та місця розташування золотих пластин на ньому.

Аплікація (кравецька) широко використовує

- Фетр
- шнури
- Хутро
- Бісер
- окремі намистини
- стрази

контрастні матеріали за кольором чи фактурою(вельвет, замша, шкірозамінники на джинсовій тканині) тощо.

Історія виникнення аплікації

Для того щоб оздобити одяг, побутові речі, люди з давніх-давен виконували аплікації.

Аплікація виникла понад дві тисячі років тому, коли кочівники прикрашали предмети домашнього вжитку, одяг, взуття, упряж й житло візерунками зі шматочків шкіри, хутра, повсті, берести.

Основним матеріалом для виготовлення аплікації в давнину були шкіра тварин і вовна.

Пізніше для оздоблення почали використовувати різні тканини (вовну, шовк, оксамит), хутро, шнури, тасьму, бісер, лелітки (блискучі кружальця). Кравці та ткачі виготовляли смуги тканих, вишитих орнаментів, які нашивали на одяг. Яскравими аплікаціями з оксамиту, сукна та шкіри оздоблювали шатра, господарський інвентар.

І сьогодні аплікацією прикрашають найрізноманітніші за призначенням вироби: одяг, речі для дому та відпочинку. Часто застосовують аплікацію і при оформленні інтер'єру.

Аплікації, виготовлені руками наших майстрів, відомі далеко за межами України, зокрема, аплікація з оксамиту народного художника України Михайла Біласа «Гуцульське весілля», що вражає яскравістю кольорів.

Михайло Білас
«Гуцульське весілля»

Аплікація (кравецька) має давні корені та використання. Кравці та ткачі виготовляли смуги тканих, вишитих [орнаментів](#), які нашивали на одяг. Техніка кравецької аплікації, наприклад, мала широке використання в добу [еллінізму](#) в Північному Єгипті. Модними були льняні туніки з нашитими тканими медальйонами — аплікаціями. Сюжети медальйонів були різні (зображення місцевих чи грецьких богів, диких звірів, рослинні, пізніше християнські мотиви) і виготовлялися в техніці, схожій на сучасний [гобелен](#).

Посушливий клімат сприяв збереженню цих тканих аплікацій до сьогодні в [похованнях](#). Коптські тканини давно предмет колекціонування великими музеями світу.

Техніку кравецької аплікації широко використовували в Давньому Єгипті, а пізніше — в інших країнах.

Модними були льняні туніки з нашитими тканими медальйонами-аплікаціями. Сюжети медальйонів були різні: зображення місцевих чи грецьких богів, диких звірів, рослинні, пізніше християнські мотиви. Їх виготовляли в техніці, подібній до сучасного гобелена.

А які чудові візерунки із сукна та шкіри прикрашали і прикрашають одяг карпатського населення (мал. 32): корсети, фартухи, спідниці, свитки, кожухи, а в деяких селах — і рушники.

Гарно доповнюють вони і сучасне стилізоване вбрання — свитки, кептарики тощо.

Мал. 32. Одяг карпатського населення, оздоблений аплікацією

Види аплікації

Існують такі види аплікації:

- предметна, сюжетна;
- одноколірна, багатоколірна;
- декоративна (орнаментальна);
- пласка, об'ємна;
- абстрактна;

- силуетна тощо.

Усі види аплікацій виконують на певній основі. Основа — це матеріал, на який накладають аплікацію. Матеріал для основи має бути більш щільним за фактурою, ніж деталі аплікації. Окремі елементи аплікації, залежно від матеріалу, можна пришивати (вручну чи на швейній машині) або приклеювати.

Предметна аплікація — це зображення окремих предметів (мал. 33).

Мал. 33. Предметні аплікації

Сюжетна аплікація відображає події, явища, складається з декількох різних фігур (мал. 34).

Мал. 34. Сюжетні аплікації

Декоративну аплікацію можна складати з геометричних і рослинних елементів та візерунків народного орнаменту (мал. 35).

Мал. 35. Декоративні аплікації

Пласку аплікацію виконують вирізуванням деталей із тканини, шкіри та інших матеріалів і нашиванням або наклеюванням їх на основу (мал. 36).

Мал. 36. Пласкі аплікації

В об'ємній аплікації пришивають чи приклеюють на основу тільки частини окремих елементів. Крім того, об'ємну аплікацію виготовляють, підкладаючи під деталі аплікації вату, синтепон, ватин, шматочки байки, фланелі тощо (мал. 37).

Мал. 37. Об'ємні аплікації

Абстрактна аплікація передбачає спрощене зображення загальної картини, позбавленої конкретності (мал. 38).

Мал. 38. Абстрактні аплікації

Силуетна аплікація полягає в зображенні певних силуетів людей, тварин, птахів, рослин, предметів (мал. 39).

Мал. 39. Силуетні аплікації

Аплікації можуть бути простими і складними, тобто складатись із декількох або багатьох елементів (мал. 40).

Мал. 40. Прості та складні аплікації

Аплікація може бути одношарова або багатошарова. В одношаровій аплікації зображення предметів та їх деталей нашивають або наклеюють на основу в один шар (мал. 41). Багатошарову аплікацію виконують нашиванням або наклеюванням на фон зображень предметів та їх деталей у два-три шари (мал. 42).

Мал. 41. Одношарова аплікація

Мал. 42. Багатошарова аплікація

ВИГОТОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО ОДЯГУ В ЕТНОСТИЛІ З УКРАЇНСЬКОЇ ХУСТКИ

Стиль етно актуальний та улюблений у модників та модельєрів вже багато років. Як будь-яка народна творчість, національний одяг не може набриднути, так як саме від нього йдуть оригінальні і неповторні ідеї для дизайну одягу, взуття, прикрас, аксесуарів. Найбільш помітні етнічні мотиви в літньому та легкому демісезонному одязі. В теплу пору року хочеться одягатися яскраво, з вигадкою, створювати щось нове, так як ваше вбрання не буде приховано під пальто, і ваша творчість буде радувати та захоплювати погляд всіх оточуючих.

Основна відмінна риса етностилю – наявність традиційних ознак національного одягу, які знайшли відображення в сучасній моді в манері крою костюма, особливих тканинах, характерними для певного народу біжутерією та взуттям. Якщо використовувати народні мотиви у своєму вбранні, можна створити абсолютно неповторний образ, який відображає культуру якогось народу.

Отже, український традиційний стрій у структурі національного мистецтва є окремою складовою культурної спадщини народу. Актуальність вивчення здобутків народного мистецтва як невичерпного інформативного джерела є важливим аспектом у формуванні національної свідомості сучасної молоді. У такому контексті нагальним є питання дослідження та аналізу традиційного строю з метою збереження етномотивів та відтворення їх в українській моді в новому звучанні.

Тема національного одягу виступає певним об'єктом дослідження багатьох науковців, дослідників та митців, оскільки саме в етнічному костюмі можна простежити особливості духовної культури народу, що найбільш характерно відображається в його багатофункціональності. Вплив кліматичних умов та географічного положення України наділяли вбрання захисною функцією, що зумовило появу різних його видів, форм із використанням різноманітних матеріалів: хутра, шкіри, сукна, домотканих тканин із льону, коноплі та овечої вовни. Такі дані знаходимо в літературних пам'ятках XI ст. Відома оберегова функція, що в уяві людей була пов'язана із захистом у боротьбі з незрозумілими силами природи, переходячи з покоління в покоління, набула традиційно-побутових рис, утрачаючи своє первинне значення. Згадаємо про українські головні убори, що були не менш важливою складовою частиною українського строю. Згідно з деякими віруваннями, ходити з непокритою головою під відкритим небом — гріх для чесного чоловіка. Великого обрядового значення набувала хустка, архаїчний і національний характер якої актуальний і сьогодні:

“Ой, маю я одну хустку, та їй нема року,
А то буде миленькому на осінь до боку..”

Створення нового сучасного костюма — це постійний пошук новаторських ідей формотворення, конструкції, колористично-декоративного рішення та інших його характерних елементів.

Образне рішення костюма значною мірою визначається його стильовим напрямом. Для визначення стилістичних особливостей сучасного костюма з використанням національного строю як об'єкта творчості, слід зауважити про існування “етнічного стилю”, який ще називають “кантрі”, чи просто народним. У моді він набув поширення з початку XX століття внаслідок виявлення інтересу до народного традиційного одягу, розуміючи, що його потрібно вивчати та зберігати як національну спадщину народу.

Деякі люди прагнуть створити неповторний та стильний одяг, унікальні прикраси, предмети інтер'єру, що визначають їхню

індивідуальність. Останнім часом різні етнічні стилі набувають популярності, додаючи барв у наше життя. Фольклорні візерунки, традиційні національні фасони, натуральні тканини та матеріали з різних країн світу — це основа виготовлення виробів у етностилі. Вироби, виготовлені вручну, зберігають тепло рук майстра та мають певну історію. Зазвичай такі вироби автентичні й екологічно чисті.

Сьогодні все більшої популярності набуває одяг фольклорного стилю. Народне мистецтво надихає сучасних модельєрів на пошук нових пропорцій, композиційних вирішень.

Сучасний одяг, у якому використані народні мотиви, повинен інтерпретувати та пропагувати народні традиції, відображати самостійне бачення народного стилю. Етномода нині переселилася з бабусиної скрині до дизайнерських студій. Національне вбрання стає впевненою спробою самоідентифікації себе як українця. Народна творчість - справжня криниця ідей для модельєрів і дизайнерів. Сьогодні ми вимушені визнати, що предки були багато в чому мудріші за нас. Ми стали шукати і більше цінувати своє коріння. Сучасні художники модельєри постійно звертаються до кращих зразків народного вбрання. І це не просте відображення, повтор минулих форм, пропорцій і кольорових сполучень, а творча спадковість традицій. Сучасні українські дизайнери – Лілія Пустовіт, Вікторія Гресь, Ірина Каравай, Роксолана Богуцька.

І не тільки вітчизняні дизайнери підтримують традиції українського костюму. Жан Поль Готьє, за його словами, «захворів» українською темою ще під час виступу Руслани на «Євробаченні». Саме тоді Готьє розбудив великий інтерес у світі великої моди до витоків слов'янської культури. По подіумам в Парижі, Нью-Йорку, Лондоні і Токіо крокували моделі в розкішних сукнях з багатою вишивкою, замшевих жилетах, шалях та хустках-чалмах.

Спробуємо і ми себе у ролі дизайнера і створимо свій унікальний одяг в етностилі. А унікальність його буде в тому, що він буде оздоблений або пошитий із хусток, які довгий час пролежали в бабусиній скрині.